

Дослідження особливостей франчайзингової діяльності в Україні та світі

Одним із найбільш популярних способів ведення бізнесу в сучасних умовах стає франчайзинг. Зокрема, у 2016 році кількість франчайзингових закладів у світі склала 732 842 одиниці, при цьому їх оборот становив 674 млрд дол. У 2017 році очікується зростання кількості франчайзингових мереж до 744 437 одиниць, а їх обороту – до 710 млрд дол. (табл. 1) [1].

Таблиця 1 – Основні показники франчайзингової діяльності у світі в 2013-2016 рр. та прогноз на 2017 р. [2]

Показник	2013	2014	2015	2016	2017 (прогноз)
Кількість франчайзингових об'єктів	697,943	708,973	720,458	732,842	744,437
Кількість працевлаштованих	6,962	7,162	7,379	7,636	7,885
Оборот (млрд дол.)	571	603	637	674	710
ВВП (млрд дол.)	344	363	383	405	426

Топ-10 світових франшиз 2016 року, за даними The Top 100 Global Franchises, подано в табл. 2.

Аналіз таблиці показує, що країною з найбільшою кількістю популярних франчайзингових компаній є США, а перші позиції в рейтингу займають заклади, що належать до сегменту ресторанів швидкого обслуговування.

Таблиця 2 – Топ-10 світових франшиз (складено на основі [3])

Ранг	Назва франшизи	Країна походження	Сфера діяльності	Кількість точок
1	McDonald's	США	Громадське харчування (фаст-фуд)	36,500
2	KFC	США	Громадське харчування (фаст-фуд)	19,955
3	Burger King	США	Громадське харчування (фаст-фуд)	15,000
4	Subway	США	Громадське харчування (фаст-фуд)	44,810
5	7 Eleven	США	Супермаркет	59,580
6	Hertz	США	Оренда машин	9,980
7	Pizza Hut	США	Громадське харчування (піцерія)	16,125
8	Marriott International	США	Готель	5,975
9	Wyndham Hotels and Resorts	США	Готель	7,760
10	Hilton Hotels & Resorts	США	Готель	4,6000

В Україні франчайзингова діяльність тільки набуває популярності. Так, у 2015 р. на ринку франшизи функціонувало 565 франчайзерів. При чому домінували вітчизняні франшизи (66% ринку); закордонні франшизи (34%) переважно були представлені компаніями із Західної та Східної Європи, Китаю та США [4]. Кількість франчайзерів в Україні за роками подано на рис. 1.

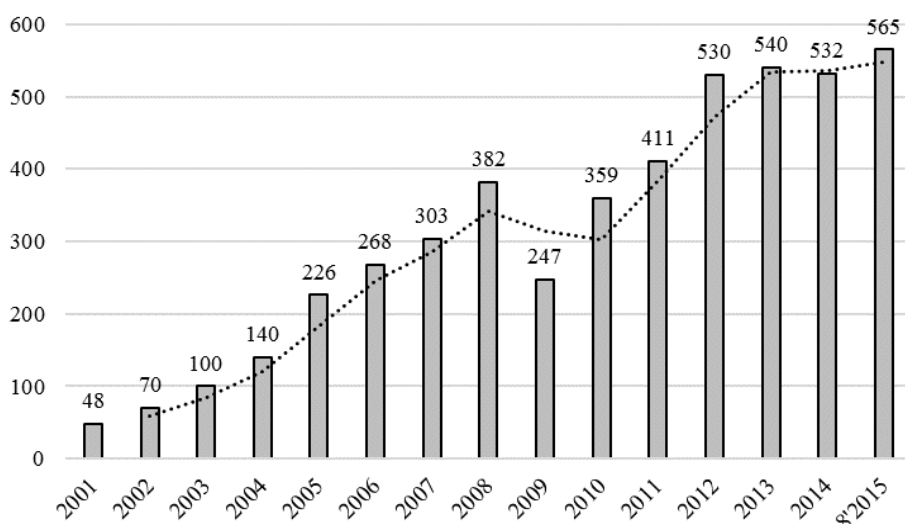

Рисунок 1 – Кількість франчайзерів в Україні в 2001-2015 рр. [4]

Крім того, станом на 2015 рік 20% франчайзингових підприємств в

Україні – це підприємства громадського харчування (фаст-фуди, ресторани); 42% – роздрібної торгівлі як продовольчими, так і непродовольчими товарами; 28% – сфери послуг [4].

Топ найбільш привабливих франшиз в Україні представлено в табл. 3.

Таблиця 3 – Найбільш привабливі франшизи в Україні [5; 6]

Назва франчайзингової мережі	Сфера діяльності	Вступний платіж	Роялті	Термін окупності
1	2	3	4	5
Громадське харчування				
PIZZA CELENTANO RISTORANTE	громадське харчування	5 000-11 000 \$	1,5 % з обороту	від 30 до 36 місяців
New York Street Pizza	громадське харчування	130 000 \$	2 % з обороту	від 12 до 24 місяців
Шоколадниця	громадське харчування	600 000 грн	7 % з обороту (щомісячно)	від 12 до 36 місяців
EcoBuffet	громадське харчування	200 000 грн	3 % з обороту	від 24 до 26 місяців
Блинная	громадське харчування	90 000 грн	відсутні	від 8 до 16 місяців
Львівська Майстерня Шоколаду	громадське харчування	15 000\$	обговорюється	від 24 до 36 місяців
Франс.уа	громадське харчування	6 000\$	відсутнє	18 місяців
Послуги				
КОМОД	надання послуг	25 000 грн	2 640 грн	від 18 місяців
Поїхали з нами	надання послуг	20 000-35 000 грн	немає фіксованого роялті	від 10 до 12 місяців
Join UP!	надання послуг	від 22 000 грн	1 000-2 500 грн, в залежності від міста	від 6 до 12 місяців
SPACAR	надання послуг	6 000 \$	10%	від 12 до 18 місяців
Міжнародні проекти				
Crocs™	роздрібна торгівля	відсутній	відсутнє	від 12 до 18 місяців
TEZ TOUR Турагенція	надання послуг	80 000-100 000 грн	1%	від 18 до 24 місяців
Karen Millen	роздрібна торгівля	відсутній	відсутнє	від 12 до 18 місяців

Продовження табл. 3

1	2	3	4	5
Торгівля				
CAT ORANGE	роздрібна торгівля	відсутній	відсутні	12 місяців
DUNA	роздрібна торгівля	1000 грн	відсутні	1-2 роки
Еко-Лавка	роздрібна торгівля	від 50 000 грн	3%	від 6 до 18 місяців
ECOLIFE	роздрібна торгівля	від 50 000 грн	5%	від 12 до 18 місяців
FruitLife	роздрібна торгівля	від 35 000 грн	7%	до 24 місяців
НАШ КРАЙ	роздрібна торгівля	відсутній	3,5 €/кв.м	від 5 місяців

Отже, франчайзинг є новим способом ведення бізнесу, який дозволяє франчайзі не тільки почати ефективну діяльність, а й зменшити потенційні ризики.

Список використаної літератури

1. Maze Jonathan. IFA: Franchise sector expected to grow by \$36B in 2017 [Електронний ресурс] / Jonathan Maze. – Jan. 24, 2017. – Режим доступу: <http://www.nrn.com/franchising/ifa-franchise-sector-expected-grow-36b-2017>.
2. Franchise Business Economic Outlook for 2017 / International Franchise Association Franchise Education and Research Foundation IHS Markit Economics. – January 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://franchise.org/sites/default/files/Franchise_Business_Outlook_Jan_2017.pdf.
3. Top 100 Global Franchises – Rankings (2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.franchisedirect.com/top100globalfranchises/rankings/>.
4. Франшизы в Украине устойчивы к кризису. Общий обзор сектора франчайзинга и его показатели на основе анкетирования // Специальный отчет коммерческой службы США, Киев. – Осень 2015 г. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://franchisegroup.com.ua/media/files/Franchise%20Business%20Outlook%20Report_RUS_FINAL-2.pdf.
5. Franchise Group [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://franchisegroup.com.ua>.
6. Топ-каталог франшиз [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://franchise.ua>.

Сигида Л.О. Дослідження особливостей франчайзингової діяльності в Україні та світі / Л.О. Сигида // Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки : збірник наукових статей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції (13 – 14 квітня 2017 р.). Частина 1. – Дніпро: НМетАУ, 2017. - С. 620-624.